Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 9 listopada 2026 r.
(OR. en)

15545/26

COHAFA 92
ALIM 13
FIN 1586
COJUR 60
DEVGEN 183
GENDER 168
CONUN 215
SUSTDEV 94
RELEX 1483

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Obrona wartości, stymulowanie reform, wywieranie wpływu: operacje humanitarne UE w zmieniającym się porządku światowym” – konkluzje Rady (9 listopada 2026 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wspólnego komunikatu do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Obrona wartości, stymulowanie reform, wywieranie wpływu: operacje humanitarne UE w zmieniającym się porządku światowym”, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4206. posiedzeniu, które odbyło się 9 listopada 2026 r.

ZAŁĄCZNIK

KONKLUZJE RADY
W SPRAWIE WSPÓLNEGO KOMUNIKATU DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY PT. „OBRONA WARTOŚCI, STYMULOWANIE REFORM, WYWIERANIE WPŁYWU: OPERACJE HUMANITARNE UE W ZMIENIAJĄCYM SIĘ PORZĄDKU ŚWIATOWYM”

1. Rada z zadowoleniem przyjmuje nowy wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie operacji humanitarnych UE w zmieniającym się porządku światowym[1] – komunikat ten jest oparty na trzech filarach: 1) Ochrona, 2) Działanie oraz 3) Współpraca – a także przyjmuje do wiadomości towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji[2]. Rada wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą, czasem trwania i złożonością kryzysów humanitarnych w ostatnich latach, w wyniku których setki milionów osób potrzebują pomocy humanitarnej.

2. Rada podkreśla znaczenie Konsensusu europejskiego w sprawie pomocy humanitarnej[3] oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczącego pomocy humanitarnej[4]. W czasie gdy sytuacja w zakresie światowego finansowania pomocy humanitarnej pozostaje pod silną presją, a pomoc humanitarna staje się coraz bardziej upolityczniona, Rada z zadowoleniem przyjmuje ambicję Unii Europejskiej, by pozostać wiarygodnym i przewidywalnym darczyńcą. UE i jej państwa członkowskie, będące łącznie wiodącym na świecie darczyńcą pomocy humanitarnej, pozostają zdecydowanie zaangażowane w obronę międzynarodowego prawa humanitarnego i w udzielanie opartej na potrzebach i ukierunkowanej na ludzi pomocy humanitarnej, bazującej na podstawowych zasadach humanitaryzmu, neutralności, bezstronności i niezależności; oraz w ratowanie życia, ochronę osób dotkniętych kryzysem i ludzkiej godności podczas najpoważniejszych kryzysów.

---

1 Dok. 9828/26.
2 Dok. 9828/26 ADD 1, 9828/26 ADD 2, 9828/26 ADD 3.
3 Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1.
4 Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1.

3. Rada podkreśla kluczową rolę lokalnych i krajowych władz, a także międzynarodowych i krajowych organizacji pozarządowych i lokalnych podmiotów humanitarnych w koordynowaniu, dostarczaniu i podtrzymywaniu skutecznej pomocy humanitarnej we właściwych im kontekstach poprzez wykorzystywanie wiedzy lokalnej, wspieranie współpracy i zapewnianie, by pomoc docierała do dotkniętych społeczności w sposób skuteczny i sprawiedliwy.

4. Ponadto Rada podkreśla zasadniczą rolę Organizacji Narodów Zjednoczonych w koordynowaniu i wdrażaniu reakcji na kryzysy humanitarne[5] oraz zwraca uwagę na globalny przegląd pomocy humanitarnej, który jest dla UE i jej państw członkowskich wspólnym punktem odniesienia w opartych na potrzebach procesach decyzyjnych dotyczących pomocy humanitarnej. Rada akcentuje konieczność terminowego i inkluzywnego wdrażania i realizacji resetu humanitarnego oraz procesów reform w ramach inicjatywy ONZ-80 i Wielkiego Układu jako podstawy bardziej skutecznego, odpornego i rozliczalnego systemu pomocy humanitarnej.

5. Jeśli chodzi o filar „Ochrona”, Rada z zadowoleniem przyjmuje zamiar pełnego wykorzystania unijnych instrumentów humanitarnych, politycznych, gospodarczych, instrumentów dotyczących bezpieczeństwa i dyplomatycznych, aby pomóc w zapobieganiu kryzysom humanitarnym, łagodzeniu ich i reagowaniu na nie, przy jednoczesnym zachowaniu podejścia opartego na zasadach. Rada popiera położenie silnego nacisku na wykorzystanie podejścia „Drużyna Europy” dla wzmocnienia skoordynowanej dyplomacji humanitarnej prowadzonej przez UE w celu wsparcia wielostronnych wysiłków humanitarnych. Podejście „Drużyna Europy” powinno opierać się na mocnych stronach zarówno UE jak i jej państw członkowskich, a także być wdrażane poprzez zwiększoną koordynację ze specjalnymi przedstawicielami UE, specjalnymi wysłannikami UE i szefami misji oraz, w stosownych przypadkach, poprzez wyznaczanie punktów kontaktowych dyplomacji humanitarnej.

---

5 Dok. 8966/21.

6. Rada przypomina o obowiązku poszanowania i zapewnienia poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego we wszystkich okolicznościach[6]. Rada podkreśla, jak ważne jest, by propagowanie przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego znalazło się w centrum działań zewnętrznych UE[7]. W tym względzie Rada potwierdza, że dyplomacja humanitarna UE odgrywa kluczową rolę w ochronie przestrzeni humanitarnej, między innymi poprzez promowanie pełnego, bezpiecznego, szybkiego i niezakłóconego dostępu pomocy humanitarnej, oraz w rzecznictwie w interesie ochrony ludności cywilnej, w tym pracowników pomocy humanitarnej i personelu medycznego. Ponadto Rada z zadowoleniem przyjmuje prace prowadzone w ramach globalnej inicjatywy służącej ożywieniu politycznego zaangażowania na rzecz międzynarodowego prawa humanitarnego[8].

7. Rada wyraża głębokie zaniepokojenie alarmującym i systemowym wzrostem liczby przypadków naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i coraz większą ich normalizacją oraz przypomina o potrzebie umieszczenia ochrony w centrum operacji humanitarnych, zgodnie z konkluzjami Rady z 2024 r. w sprawie ochrony w kontekście humanitarnym[9]. UE jest zaniepokojona masowym użyciem broni wybuchowej w gęsto zaludnionych obszarach, w tym dronów i systemów broni autonomicznej, oraz skutkami użycia takiej broni dla ludności cywilnej i obiektów cywilnych. Rada ponownie stwierdza, że wszystkie strony konfliktów zbrojnych muszą podjąć wszelkie niezbędne środki ostrożności, aby zapewnić ochronę ludności cywilnej i obiektów cywilnych podczas konfliktów, że spoczywa na nich podstawowy obowiązek zaspokojenia potrzeb ludności znajdującej się na obszarach będących pod ich kontrolą, oraz że państwa i strony konfliktów zbrojnych muszą przestrzegać spoczywającego na nich obowiązku dotyczącego umożliwiania i ułatwiania szybkiego, bezpiecznego i niezakłóconego przepływu pomocy humanitarnej. Rada dostrzega również wyzwania związane z dezinformacją i manipulacją informacjami, które to wyzwania podważają poszanowanie międzynarodowego prawa humanitarnego i zwiększają ryzyko dla pracowników pomocy humanitarnej i personelu medycznego.

---

6 Dok. 14487/19, obowiązek ustanowiony we wspólnym art. 1 czterech konwencji genewskich.

7 Zgodnie z wytycznymi UE w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego: 04_hr_guidelines_humanitarian_en_0.pdf.

8 https://www.icrc.org/en/global-initiative-international-humanitarian-law.

9 Dok. 9736/24.

8. UE nadal pozostaje mocno zaangażowana w walkę z bezkarnością w odniesieniu do najpoważniejszych zbrodni międzynarodowych i przypomina, że zgodnie z konwencjami genewskimi wszystkie państwa mają obowiązek prowadzenia dochodzeń w sprawie osób podejrzanych o poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego oraz, w stosownych przypadkach, ścigania takich osób lub ich ekstradycji. Rada potwierdza swoje niezachwiane poparcie dla Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) ze względu na jego kluczową rolę w walce z bezkarnością w odniesieniu do najpoważniejszych zbrodni budzących niepokój całej społeczności międzynarodowej. Rada zachęca do współpracy międzynarodowej w zakresie prowadzenia dochodzeń w sprawie zbrodni międzynarodowych i ich ścigania oraz podkreśla, jak ważne jest zapewnienie sprawiedliwości wszystkim ofiarom.

9. Rada podtrzymuje swoje zobowiązanie do poprawy bezpieczeństwa i ochrony pracowników pomocy humanitarnej i z zadowoleniem przyjmuje wzmożone wysiłki nakreślone w komunikacie, w tym ustanowienie stałego mechanizmu „Protect Aid Workers" (mechanizmu ochrony pracowników pomocy humanitarnej). Rada przypomina, że UE i jej państwa członkowskie poparły Deklarację w sprawie ochrony personelu humanitarnego[7].

10. Rada podkreśla swoje zobowiązanie do wykorzystywania unijnej pomocy humanitarnej w sposób lepiej zaspokajający potrzeby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji oraz osób najbardziej zagrożonych dyskryminacją, w tym dyskryminacją z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminacją intersekcjonalną. Rada uznaje, że w nieproporcjonalnym stopniu dotyka to dzieci, w tym dzieci bardziej podatne na zagrożenia, które narażone są na szczególnie poważne zagrożenia związane z ochroną podczas kryzysów. Rada przywołuje Wytyczne UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych[10] jako ramy polityki UE w zakresie ochrony dzieci dotkniętych konfliktami. Rada odnotowuje również szczególną podatność na zagrożenia osób z niepełnosprawnościami oraz bariery, jakie osoby te napotykają w dostępie do pomocy humanitarnej, podkreślając ich znaczący udział w całym cyklu programu humanitarnego. Rada potwierdza, że integralnym elementem działań w zakresie gotowości, reagowania i odbudowy we wszystkich sektorach musi być wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego i wsparcie psychospołeczne (MHPSS).

---

10 EEAS-EU-Guidelines-CAAC.pdf.

11. Rada wyraża zaniepokojenie wzrostem liczby potwierdzonych przypadków przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych, w nieproporcjonalnym stopniu dotykającej kobiety i dziewczęta. Rada przypomina, że przemoc seksualna i przemoc ze względu na płeć, w tym przemoc seksualna związana w konfliktach zbrojnych, mogą na mocy prawa międzynarodowego stanowić zbrodnie wojenne lub zbrodnie przeciwko ludzkości. Rada potwierdza swoje zobowiązanie do wspierania wysiłków na rzecz zapobiegania przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, łagodzenia jej skutków i reagowania na nią, między innymi poprzez prace w ramach Wezwania do działania w celu ochrony przed przemocą uwarunkowaną płcią w sytuacjach nadzwyczajnych[11]. Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie UE do aktywnego działania na rzecz promowania równouprawnienia płci, w tym do wspierania organizacji działających na rzecz praw kobiet. Rada zachęca ponadto Komisję i państwa członkowskie do zaspokajania potrzeb w zakresie ochrony w odniesieniu do wszystkich kobiet, mężczyzn, dziewcząt i chłopców poprzez wdrażanie elastycznych, adaptacyjnych oraz uwzględniających kontekst konfliktu i aspekt płci podejść zgodnie z planem działania UE na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa[12] oraz konkluzjami Rady w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa[13], a także przyjmuje do wiadomości trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci przedstawiony przez Komisję Europejską i Wysokiego Przedstawiciela[14].

12. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień pekińskiej platformy działania, programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych. Mając to na uwadze, UE potwierdza swoje zobowiązanie na rzecz propagowania, ochrony i urzeczywistniania praw każdej osoby do sprawowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – pełnej kontroli oraz swobodnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji w kwestiach dotyczących seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE podkreśla ponadto potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do wysokiej jakości i przystępnych cenowo wszechstronnych informacji i edukacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym do kompleksowej edukacji seksualnej, oraz do usług opieki zdrowotnej.

---

11 Call to Action – Protection from Gender-Based Violence in Emergencies (Wezwanie do działania – Ochrona przed przemocą ze względu na płeć w sytuacjach nadzwyczajnych).

12 Dok. 11031/19.

13 Dok. 14716/22 i 15086/18.

14 Dok. 13343/20.

13. Rada zdecydowanie potępia stosowanie głodzenia jako metody prowadzenia działań wojennych i potwierdza swoje zobowiązanie do zajęcia się brakiem bezpieczeństwa żywnościowego i niedożywieniem. Rada podkreśla potrzebę zapewnienia ratującego życie wsparcia żywnościowego wraz z dostępem do czystej wody pitnej, aby w miarę możliwości wspierać funkcjonowanie lokalnych systemów i rynków żywnościowych, pomagając społecznościom w budowaniu odporności i w lepszym przygotowaniu na przyszłe wstrząsy.

14. Rada potwierdza swoje zobowiązanie do łagodzenia w możliwie największym stopniu wszelkich potencjalnych niezamierzonych negatywnych skutków unijnych środków ograniczających dla opartych na zasadach operacji humanitarnych. Podkreśla, jak ważne jest zapewnienie konsekwentnego włączania zwolnień ze względów humanitarnych do unijnych systemów środków ograniczających oraz zapewnienie skutecznych ram stosowania takich zwolnień przez organizacje humanitarne. Rada będzie nadal rozważać włączenie poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego jako podstawy do umieszczania w wykazach w autonomicznych systemach sankcji UE.

15. Rada uznaje znaczenie komplementarności podmiotów humanitarnych dla poprawy skuteczności działań w zakresie pomocy humanitarnej. Rada podkreśla kluczową rolę międzynarodowych i krajowych organizacji pozarządowych i lokalnych podmiotów humanitarnych jako podmiotów pierwszej linii i partnerów humanitarnych, zwłaszcza na trudno dostępnych obszarach. W tym względzie Rada przypomina o zobowiązaniach podjętych w ramach Wielkiego Układu, zwłaszcza dotyczących lokalizacji i elastycznego finansowania. Rada podkreśla, że społeczności lokalne i krajowe organizacje pozarządowe są jednymi z najskuteczniejszych podmiotów stymulujących działania w zakresie reagowania i odbudowy i powinny odgrywać wiodącą rolę w podejmowaniu decyzji i procesach, które ich dotyczą. Rada popiera zobowiązanie do wzmocnienia pozycji społeczności lokalnych i podmiotów lokalnych oraz podkreśla, że musi to przełożyć się na ramy rozliczalności wobec osób dotkniętych kryzysami. Rada zatwierdza nowy plan działania Komisji na rzecz lokalizacji, w tym przekazanie 25-procentowego unijnego finansowania pomocy humanitarnej – do 2027 r. i w sposób jak najbardziej bezpośredni – podmiotom lokalnym i krajowym, m.in. organizacjom kierowanym przez kobiety i uchodźców oraz organizacjom reprezentującym osoby z niepełnosprawnościami, a także wspieranie wysiłków na rzecz bardziej lokalnych, związanych z danym obszarem struktur koordynacji, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego i instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym.

16. Rada uznaje wyjątkową rolę Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca jako kluczowego filaru światowego systemu pomocy humanitarnej i zachęca do dalszej współpracy między UE, tym ruchem i innymi partnerami humanitarnymi w celu wzmocnienia skoordynowanych, skutecznych i prowadzonych na szczeblu lokalnym działań humanitarnych.

17. Rada uznaje również znaczenie współpracy z rządami państw przyjmujących, tam gdzie jest to możliwe i z należytym uwzględnieniem zasad humanitarnych, w tym w krajach borykających się z przedłużającymi się przesiedleniami. Rada podkreśla, że równe partnerstwa, którym towarzyszy odpowiednie wsparcie, stanowią podstawę przejścia od równoległych systemów humanitarnych do inkluzywnego i zrównoważonego dostępu do krajowych usług społecznych oraz możliwości rozwinięcia samodzielności i znajdowania trwałych rozwiązań. Są to kluczowe elementy poprawy dostępu do podstawowych praw społecznych, gospodarczych i prawnych oraz zapewnienia skutecznej pomocy.

18. Jeśli chodzi o filar „Działanie”, Rada uznaje łańcuchy dostaw pomocy humanitarnej za strategiczne czynniki umożliwiające operacje humanitarne, zwłaszcza w przypadku gdy przestały funkcjonować rynki lokalne lub dostawy gotówki. Rada z zadowoleniem przyjmuje powołanie Grupy Liderów w obszarze Pomocy Humanitarnej ds. Łańcuchów Dostaw i inne powiązane inicjatywy promujące model łańcucha dostaw, który w większym stopniu opiera się na współpracy, jest kierowany lokalnie, ukierunkowany na aspekt płci i zrównoważony środowiskowo[15]. Rada podkreśla, że w warunkach ograniczonego finansowania należy zminimalizować powielanie działań oraz zmaksymalizować opłacalność i współpracę, od etapu zamówień po etap dostawy na „ostatniej mili”. Wymaga to częstszego korzystania ze wspólnych zamówień, połączonych zasobów logistycznych, wymiany danych i systemów interoperacyjnych, przy jednoczesnym szerszym wykorzystaniu istniejących centrów pomocy humanitarnej i zdolności logistycznych.

---

[15] Zgodnie z zasadami Deklaracji darczyńców pomocy humanitarnej w sprawie klimatu i środowiska (Europejskie operacje ochrony ludności i pomocy humanitarnej) (ang. Humanitarian aid donors' declaration on climate and environment – European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations).

19. Nowy model powinien priorytetowo traktować lokalne zamówienia publiczne, gotowość i działania wyprzedzające, zapewniając, aby podmioty dysponowały zapasami, długoterminowymi umowami o świadczenie usług i protokołami koordynacji przed wystąpieniem kryzysu. Rada zwraca się do Komisji i państw członkowskich UE o przyspieszenie harmonizacji wymogów w zakresie zgodności w odniesieniu do darczyńców, a także finansowania konkretnych inicjatyw w zakresie reformy łańcucha dostaw. Rada zachęca również UE i jej państwa członkowskie do prowadzenia – w miarę możliwości – wspólnych operacji.

20. Rada uznaje ponadto znaczenie cyfryzacji, gromadzenia i udostępniania wiarygodnych i zdezagregowanych danych oraz znaczenie interoperacyjnych systemów w całym systemie pomocy humanitarnej dla zwiększenia skuteczności, efektywności i rozliczalności operacji humanitarnych. Rada podkreśla, że rozwiązania cyfrowe należy opracowywać i wdrażać w sposób odpowiedzialny, inkluzywny i ukierunkowany na człowieka, z należytym uwzględnieniem ochrony danych i odpowiedzialnego zarządzania danymi.

21. Rada z zadowoleniem przyjmuje propozycję zwiększenia skali rozwiązań transformacyjnych, m.in. poprzez zwiększenie udziału finansowania wieloletniego, finansowania przeznaczonego na określony cel w sposób niewiążący i finansowania nieprzeznaczonego na określony cel oraz dalsze uproszczenie zarządzania dotacjami, a także zachęca państwa członkowskie UE do priorytetowego traktowania finansowania wysokiej jakości. Rada ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje propozycje zwiększenia finansowania pomocy humanitarnej przy użyciu pełnego zakresu finansowania zbiorowego, uznając jednocześnie znaczenie podstawowego finansowania, i popiera promowanie podejścia „Drużyna Europy”. Rada podkreśla, że zwiększeniu skali finansowania zbiorowego powinny towarzyszyć proporcjonalne mechanizmy zarządzania, przejrzystości i rozliczalności oraz wzmożone wysiłki na rzecz bardziej sprawiedliwego podziału ryzyka, tak aby finansowanie skutecznie docierało do najodpowiedniejszych podmiotów, w tym podmiotów działających na trudno dostępnych obszarach. Rada ponownie potwierdza, że wielofunkcyjna pomoc pieniężna może poprawić rezultaty w zakresie pomocy humanitarnej, a jednocześnie wspierać lokalne gospodarki i wzmacniać odporność, a także może przyczynić się do skuteczniejszej, bardziej racjonalnej pod względem kosztów i ukierunkowanej na ludzi pomocy humanitarnej. W miarę możliwości i w stosownych przypadkach preferowanym sposobem reagowania powinna być pomoc gotówkowa. Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie UE do zharmonizowania wymogów i procedur w odniesieniu do darczyńców, w szczególności w kwestiach należytej staranności, zgodności, audytu i sprawozdawczości, oraz do intensyfikacji wymiany informacji w celu ograniczenia powielania działań.

22. Jeśli chodzi o filar „Współpraca”, Rada, przywołując swoje konkluzje w sprawie wzmacniania odporności w krajach partnerskich poprzez działania zewnętrzne UE[16] oraz zgodnie ze swoimi konkluzjami w sprawie spójnego podejścia do niestabilności, instrumentów działań zewnętrznych UE i wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju[17], z zadowoleniem przyjmuje nowo opracowaną wizję zintegrowanego podejścia UE do niestabilności. Rada podkreśla znaczenie zintegrowanych, dostosowanych do kontekstu, opartych na prawach człowieka, uwrażliwionych na konflikty i uwzględniających aspekt płci podejść, które przeciwdziałają niestabilności, wzmacniają odporność i wspierają trwały pokój i rozwój. Zintegrowane podejście do niestabilności musi obejmować wzmocnione i systematyczne zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji kierowanych przez kobiety i organizacji działających na rzecz praw kobiet, młodzieży i organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym utrzymaniu – w jak największym stopniu – dialogu z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi. Rada ponownie podkreśla, jak ważne jest wzmocnienie systemów ochrony socjalnej i zapewnienie równego dostępu do podstawowych usług jako kluczowych czynników umożliwiających odporność, spójność społeczną i długoterminową stabilność.

23. Rada podkreśla potrzebę priorytetowego traktowania i wzmocnienia koordynacji w ramach Komisji oraz, w stosownych przypadkach, współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, takimi jak Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Światowy i inne międzynarodowe instytucje finansowe. Rada zaznacza, że Drużyna Europy jest cenną platformą koordynacji politycznej, wspólnej analizy, wspólnego pozycjonowania i wspólnej realizacji działań wśród podmiotów UE, zwłaszcza w sytuacjach niestabilności.

24. Odnotowując, że skuteczne wdrażanie powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi wymaga wielostronnych reform i wzmocnionego systemu współpracy między stałym koordynatorem ONZ a koordynatorem ONZ do spraw pomocy humanitarnej, Rada potwierdza, że UE jest gotowa współpracować z partnerami w dążeniu do reformy ONZ w kierunku bardziej skutecznego, opłacalnego i szybko reagującego systemu ONZ, zdolnego do skutecznej realizacji wszystkich trzech filarów w ramach tego powiązania poprzez spójne podejścia dostosowane do warunków lokalnych.

---

16 Dok. 11777/25.
17 Dok. 9285/26.

25. Rada podkreśla znaczenie utrzymania zaangażowania w wysoce niestabilnych i skrajnie niestabilnych kontekstach, zwłaszcza w sytuacjach przedłużającego się lub niewystarczająco opanowanego kryzysu oraz w politycznie złożonych okolicznościach, między innymi na obszarach kontrolowanych przez niepaństwowe ugrupowania zbrojne, poprzez elastyczne, adaptacyjne i uwrażliwione na konflikty podejścia oparte na zasadzie „nie szkodzić".

26. Przywołując swoje konkluzje w sprawie spójnego podejścia do niestabilności[18] oraz w sprawie strategii Global Gateway[19], Rada ponownie podkreśla, że strategia Global Gateway – unijna ogólnoświatowa strategia inwestycyjna – ma w niestabilnych warunkach potencjał mobilizowania zasobów publicznych i prywatnych w celu zniwelowania globalnej luki inwestycyjnej w sektorach cyfrowym, klimatycznym i energetycznym, transportowym, zdrowotnym, edukacyjnym i badawczym. Strategia ta powinna – dzięki kompleksowemu podejściu 360 stopni – odpowiednio uzupełniać inne przewidziane w tym celu podejścia i narzędzia przeznaczone do stosowania w niestabilnych warunkach, łącząc infrastrukturę transformacyjną ze sprzyjającymi reformami środowiskowymi i odzwierciedlając tym samym znaczenie wspierania wzajemnie korzystnych partnerstw, które przyczyniają się zarówno do zrównoważonego rozwoju i odporności krajów partnerskich, w tym krajów w sytuacjach niestabilności i krajów najsłabiej rozwiniętych, jak i do realizacji strategicznych interesów Unii.

27. Rada powtarza, że zmiana klimatu i degradacja środowiska coraz częściej wyzwalają potrzebę humanitarną: powodują przesiedlenia, brak bezpieczeństwa żywnościowego, niedożywienie, niedobór wody, osłabienie infrastruktury i odporności oraz załamanie się źródeł utrzymania. Rada potwierdza zobowiązanie UE do wspierania bardziej celowych, przyszłościowych, opartych na analizie ryzyka i przyjaznych klimatowi operacji humanitarnych i wzywa do wdrożenia Deklaracji darczyńców pomocy humanitarnej w sprawie klimatu i środowiska. W deklaracji tej podkreślono znaczenie podejść wspierających społeczności znajdujące się w trudnej sytuacji w podejmowaniu działań wyprzedzających w celu przystosowania się w perspektywie krótko- i średnioterminowej do wstrząsów klimatycznych i środowiskowych ; a także znaczenie ukierunkowanych inicjatyw, które służą długoterminowej odporności.

---

18 Dok. 9285/26.
19 Dok. 10349/26.

28. Przywołując swoje konkluzje w sprawie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi w działaniach zewnętrznych UE[20] oraz dokument końcowy z posiedzenia Wielkiego Układu dotyczący intensyfikacji działań wyprzedzających, Rada z zadowoleniem przyjmuje przejście od reagowania kryzysowego do bardziej proaktywnych, opartych na analizie ryzyka wczesnych i wyprzedzających działań i wzywa do zdecydowanego zaangażowania na rzecz zwiększonego, specjalnego i trwałego wsparcia UE, w tym na rzecz ram działań wyprzedzających. Rada uznaje potencjał innowacyjnych instrumentów finansowych w odniesieniu do ryzyka jako jednej z takich metod, podkreślając potrzebę ustanowienia skoordynowanych lokalnych i regionalnych ram zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi oraz większej odpowiedzialności rządów poprzez współpracę humanitarną i współpracę w zakresie ochrony ludności. Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie UE do promowania większej harmonizacji podejść do finansowania i ram działań wyprzedzających w oparciu o istniejące mechanizmy koordynacji.

29. Rada potwierdza, jak ważne jest zapewnienie, by unijna oficjalna pomoc rozwojowa (ODA) była odpowiednio i przejrzyście ukierunkowana na sytuacje niestabilności i konfliktów, a także na zapewnienie postępów w realizacji wspólnego celu UE w zakresie ODA dla krajów najsłabiej rozwiniętych. Rada przywołuje również swoje konkluzje w sprawie wyeliminowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej[21] oraz zobowiązanie do przeznaczenia co najmniej 0,7 % łącznego DNB na rzecz ODA do 2030 r., a także do zapewnienia, by odpowiednią część, na przykład 10 % ODA, przeznaczono na operacje humanitarne, w oparciu o istniejące potrzeby humanitarne.

30. Rada uznaje znaczenie współpracy z szeregiem podmiotów w kontekście humanitarnym w celu bardziej kompleksowego zaspokajania potrzeb humanitarnych, wykorzystywania różnych podejść i wypełniania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej. W związku z tym Rada z dużym zadowoleniem przyjmuje ambicję uruchomienia dodatkowych zasobów w celu uzupełnienia tej pomocy rozwojowej ze strony UE i jej państw członkowskich oraz ambicję ściślejszej współpracy z sektorem prywatnym, organizacjami charytatywnymi i instytucjami finansowymi w sposób odpowiedzialny, rozliczalny i przejrzysty oraz zgodnie z zasadami humanitarnymi.

---

20 Dok. 14463/22.
21 Dok. 9598/23.

31. Rada zwraca się do Komisji i Wysokiego Przedstawiciela, by:

– Do listopada 2026 r. przedstawili Radzie konkretny plan działania dotyczący wdrożenia wspólnego komunikatu, w tym kluczowych inicjatyw, zobowiązań i wysiłków na rzecz promowania koordynacji w ramach podejścia „Drużyna Europy”, oraz by co roku składali sprawozdanie z realizacji wspólnego komunikatu. W planie tym należy między innymi skupić się na opracowaniu strategicznego i spójnego podejścia do dyplomacji humanitarnej, sprawozdawczości dotyczącej postępów w realizacji celu polegającego na przeznaczeniu co najmniej dwóch trzecich kwoty finansowania pomocy humanitarnej za pomocą metod transformacyjnych oraz na realizacji zaleceń Grupy Liderów w obszarze Pomocy Humanitarnej ds. Łańcuchów Dostaw i promowaniu trwających reform, tak aby łańcuch dostaw pomocy humanitarnej skutecznie zaspokajał potrzeby humanitarne;

– Regularnie informowali Radę na temat realizowanej strategii komunikacji służącej systematycznemu włączaniu priorytetów dyplomacji humanitarnej, takich jak przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego, rozliczalność, ochrona wszystkich cywilów, w tym pracowników pomocy humanitarnej i personelu medycznego oraz dostęp pomocy humanitarnej, do dialogów dotyczących kwestii politycznych, gospodarczych i bezpieczeństwa prowadzonych dwustronnie z państwami trzecimi;

– Wzmocnili koordynację działań unijnych instytucji i podmiotów instytucjonalnych, państw członkowskich UE i innych odpowiednich partnerów humanitarnych we wszystkich aspektach poruszonych we wspólnym komunikacie, między innymi poprzez ramy dotyczące niestabilności na potrzeby sytuacji skrajnej niestabilności; promowali wysiłki Drużyny Europy we wszystkich różnych wymiarach, w tym w zakresie koordynacji polityki, wspólnej komunikacji oraz skutecznego planowania i dostosowania operacyjnego;

– Stosowali w praktyce zintegrowane podejście UE do niestabilności, między innymi poprzez wzmocnienie podejścia w odniesieniu do powiązań między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi, oraz składali Radzie, w stosownych przypadkach, sprawozdania z osiągniętych postępów;

– W pełni wykorzystywali powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi, na przykład w sytuacjach przejściowych i nieobjętych planami działań humanitarnych o bardzo wysokim priorytecie, w celu zajęcia się podstawowymi czynnikami niestabilności oraz przedłużającymi się i wielowymiarowymi kryzysami, a także w celu promowania procesów budowania pokoju i mediacji pokojowej, przy jednoczesnym zabezpieczeniu opartych na zasadach działań humanitarnych;

– Korzystali z wszelkich dostępnych im narzędzi, w tym współpracy na rzecz rozwoju, zaangażowania dyplomatycznego, budowania pokoju, mediacji, udziału sektora bezpieczeństwa oraz misji i operacji w dziedzinie WPBiO, w ścisłej koordynacji z państwami członkowskimi UE, w celu wyeliminowania podstawowych przyczyn niestabilności i zwiększenia tego wsparcia na rzecz budowania pokoju, mediacji i zapobiegania konfliktom.

32. Rada zwraca się do Komisji, by:

– Regularnie składała Radzie sprawozdania na temat luki w finansowaniu pomocy humanitarnej, niedoborów finansowania w przypadku najbardziej niedofinansowanych lub poważnych kryzysów oraz ograniczeń w dostępie pomocy humanitarnej;

– Nadal pozycjonowała Drużynę Europy jako silnego zwolennika systemu pomocy humanitarnej poprzez reset humanitarny w ramach szerszej zakrojonych prac obejmujących inicjatywę ONZ-80 i programu reform, we współpracy z odpowiednimi agencjami ONZ i partnerami z organizacji pozarządowych, koncentrując się na zwiększonej skuteczności, lokalizacji, wspólnych rozwiązaniach, przewidywalnym i elastycznym finansowaniu, prostszych ustaleniach dotyczących koordynacji i większej odpowiedzialności wobec społeczności dotkniętych kryzysem;

– Zmniejszała bariery strukturalne utrudniające dostęp bezpośredniego finansowania unijnego do podmiotów lokalnych, między innymi bariery w zakresie należytej staranności, kwalifikowalności, kosztów zapewnienia zgodności z przepisami, jakości partnerstwa opartego na podziale ryzyka i udziału w dialogu politycznym, a także uwzględniała w przyszłych ocenach bardziej ambitne cele i szersze wysiłki na rzecz lokalizacji; rozważyła dalsze zwiększenie – ponad poziom odniesienia na rok 2027 – jak najbardziej bezpośredniego finansowania na rzecz podmiotów lokalnych i krajowych oraz dostarczała informacje na potrzeby działań po tym okresie;

– Określiła możliwości zwiększenia bardziej elastycznego i przewidywalnego finansowania pomocy humanitarnej, między innymi za pośrednictwem finansowania zbiorowego, oraz nawiązywała nowe partnerstwa z sektorem prywatnym, fundacjami charytatywnymi i instytucjami finansowymi w celu lepszego wykorzystania działań tych partnerów w kontekście pomocy humanitarnej;

– Doprecyzowała propozycje konkretnych inicjatyw Drużyny Europy mających na celu wzmocnienie wspólnych operacji humanitarnych UE i jej państw członkowskich.